

НАВОИЙ ВИЛОЯТИ ТАШКИЛ ЭТИЛИШИ ВА ДАСТЛАБКИ БОСҚИЧДА МАКТАБГАЧА ТАЪЛИМ ТИЗИМИ ҲОЛАТИНИНГ ТАРИХИЙ ТАҲЛИЛИ ШИРИНОВА ФИРУЗА ИНОЯТОВНА НавДПИ катта ўқитувчиси

АННОТАЦИЯ.

Ушбу мақолада Ўзбекистон Республикасида мактабгача таълим тизимида олиб борилаётган ислохотлар ва уларнинг аҳамияти, Навоий вилоятида мактабгача таълим тизимининг ҳолати масалалари таҳлил этиб берилган. Мактабгача таълим тизимини ривожлантиришдаги давлат сиёсати, ҳамда, қабул қилинган қарорлар, чиқарилган Фармонлар, Низомнинг амалдаги татбиғи масалалари ёритиб берилган.

Калит сўзлар:

Ислохот, болалар боғчаси, Низом, Давлат дастури, ижтимоий ҳимоя, нодавлат, муассаса, “Адолат”.

Навоий вилояти 1982 йил 20 апрельда Бухоро ва қисман Самарқанд вилоятлари ҳудудларида ташкил этилган. 1988 йилда тугатилиб, 1992 йил бошида қайта тикланган. Мустақил Ўзбекистон Республикасида Навоий вилоятини қайта ташкил этилиши ўзи бир тарихий жараён. Албатта, индустриал вилоят саналган Навоий ўзининг индустриал жиҳатлари билангина эмас, балки таълим соҳасидаги олиб борилаётган жадал ислохотлари билан ҳам аҳамиятли.

Масалан: 1988 йилда мактабгача ёшдаги, асосан 5 ва 6 ёшли болалар сони 119,2 % бўлган бўлса, 1992 йилда бу кўрсаткич 36,6 % га етган. Мактабгача таълим муассасалари қурилишида ҳам оқсоқликларга дуч келинди. Масалан, Навоий шаҳар вокзал ҳудудида 280 ўринли 1988 йилда қурилиши бошланган Боғча биноси 1992 йилнинг биринчи чорагида яқунланган. 1982 йил 9 июнда “Навоий вилоятида мактабгача педагогика билим юртини очиш”¹ Навоий вилоят ижроия кўмитасининг қарори мавжуд бўлиб, бу борада ҳам камчиликлар етарли эди. Яъни соҳани ривожлантириш учун мутахассис етиштириб чиқариш ва уларни иш билан таъминлаш муаммоси мавжуд эди. Бундай муаммо асосан мамлакатимиз мустақилликка эришгандан кейин ҳар томонлама қайта ўрганиб чиқилди. Мактабгача тарбия, оилада ва мактабгача тарбия муассасаларида олиб борилади» - деб белгилаб қўйилди.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1997 йил қабул қилинган, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1995 йил 22 ноябрь 441-сонли “Болаларнинг мактабгача тарбия муассасаларида бўлишлари учун оналардан олинган ҳақ миқдорлари тўғрисида”ги Қарори 27 сентябр 453-сон “Идорага қарашли ижтимоий соҳа объектларини жойлардаги давлат ҳокимияти органлари балансига босқичма-босқич ўтказиш тўғрисида”ги Қарори, бундан

¹ Ф-1. Опись-1., Б-107. Навоий вилоят ижроия кўмитасининг “Об открытии дошкольного педагогической училище в Навоийской области” Протокол №1. С.157./23/. № 76/2

№	Ташкилот номи	Штат бирлиги	январ	феврал	март	апрел	май	июн	июл	август	сентябр	октябр
1	Зилола	14,75	12529	11337	11904	11806	17706	18037	16133	19716	20997	21120
2	Бойчечак	8.25	6157	6171	6807	8315	8929	8906	8019	8285	10520	9382
3	Камалак	17	13420	13148	13787	15665	16673	20601	16138	17767	23748	21738
4	Юлдуз	16,25	14026	12215	10667	17382	16730	15952	16138	16790	21255	27486

ташқари, Республикамизда этнодемографик жараёнлар жадаллашганини инобатга олиб чиқарилган Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1999 йил 24 июнь 313-сонли "Нодавлат мактабгача таълим ташкилотлари тармоғини ташкил этиш ва ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Қарори мисолида айтиб ўтиш мумкин.

Юқорида келтириб ўтилган давлат ҳужжатларини ўрганиш, ижросини таъминлаш масаласи бошқа вилоятлар Мактабгача таълим тизими бошқармаларидагидек Навоий вилояти Мактабгача таълим муассасаларида ҳам сезиларли даражада ислохотлар олиб боришга сабаб бўлди десак муболаға бўлмайди. 1992 йил вилоятнинг кўп миллатли Конимех тумани наслчилик совхози худудидаги 4 та мактаб қошида 200 та тарбияланувчини қамраб олган 3 та болалар боғчаси қуриш, уларни болаларни қуёшдан ҳимояловчи ўйин майдончалари билан жиҳозлашга қарор қилинган.² Учқудуқ туманида ҳам 2 та 180 ўринли болалар боғчалари жорий йилнинг якунига қадар фойдаланишга топширилиши, шунингдек, “Дўрман” посёлкаси аҳолиси учун 100 ўринли, “Учқара” массиви аҳолиси учун 140 ўринли болалар боғчалари қуриш режалаштирилган. “1995 йилда Навоий вилоят Қизилтепа туман мактабгача таълим муассасаларини ёппасига таъмирлаш, бино қошида янги хоналар қуриш, тарбиячи ва тарбияланувчиларни тиббий кўрикдан ўтказиш, уларни ойлик иш маоши масаласи кўриб чиқилган. Жорий йилнинг январь – октябрь ойлари учун штат бирликлари ва ойлик маош миқдори жадвалда келтирилганидек белгиланган.

² Ф-1, Опись-1, Ед.хр. 7. Л-180. Б-155. Навоий вилоят архиви.

Айнан ушбу мактабгача таълим муассасаларида 1996, 1997, 1998 ва 1998 йилларда тарбиячи педагоглар ва уларнинг штат бирлиги, ойлик маошидаги ўзгаришларни қиёслаб чиқадиган бўлсак, штатлар қисқарган, болаларни муассасаларга қамров ҳам камайганини кўришимиз мумкин. Фақатгина ойлик маош қисман кўтарилганини айтиб ўтиш жоиз”³.

1992 йилдан то 2017 йилгача бўлган бу даврлар Навоий вилоятида таълим соҳасининг аҳволи ва ривожланиш истиқболларини услубий таъминлаш ва ўрганишда “Таълим тўғрисида”ги қонуни, “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури” муҳим аҳамият касб этди. Шу билан бирга мазкур йиллар давомида мавзуга оид қабул қилинган қарор, фармон ва фармойишлар ҳам бу соҳа тараққиёти босқичлари ва йўналишларининг назарий асосларини белгилаб берувчи дастурамал бўлиб хизмат қилди. Ўзбекистонда, шу жумладан, Навоийда илм – фан ва таълим тизимининг ривожланишидаги мутлақо янги босқич, 2016 йилдан то ҳозиргача бўлган даврдаги тараққиётининг эса Республика Президенти Ш.М Мирзиёевнинг асарлари ҳамда ҳукумат томонидан қабул қилинган қарор, фармон ва фармойишлари муҳим аҳамият касб этмоқда.

Навоий вилояти Халқ таълими бошқармасининг 2000 йил 4 – августдаги № 187-ФП сонли қарорида ҳам “Мактаб ва мактабгача таълим муассасалари тарбияланувчиларини тиббий ва руҳий кўрикдан ўтказиш” масаласи кўриб чиқилган. Шунини айтиш жоизки, таълим муассасаларига қабул қилинаётган болалар соғлиғида учраётган нуқсонлар кўп учраётгани боис бу масалалар бир неча бор вилоят Халқ депутатлари кенгаши йиғилишлари ва ХТБ йиғилишларида кўриб борилган.

2000 йилнинг 1- сентябридан бошлаб, Шаҳар, туман ДСЭНМ бош врачлари мактаб ва мактабгача тарбия муассасаларида дезинфекция ва дезинсекция ва дератизация тадбирларини кучайтириш, ҳамда санитария эпидемияга қарши тадбирларни бажарилиши устидан назоратни кучайтириш келишиб олинган.⁴

“2001 йил мобайнида мактабгача тарбия ёшидаги болаларни ўқитиш ва тарбиялашда давлат томонидан кўйилган талабларни амалга ошириш учун “Она ва бола” муаммолари бўйича телекўрсатувлар ва радио эшиттиришлар туркумини ташкил этиш”⁵, мазкур тадбирларга мактабгача таълим муассасалари методистлари, мутахассисларини жалб этиш масаласи кўриб чиқилган.

Шунингдек, “Мактабгача таълим муассасалари болаларини педагогик, психологик ва дефектологик ва тиббий кўрикдан ўтказиш 2001 йилнинг 8 февралидан 30 апрелигача таъминласинлар. Кўрик натижалари ҳақида ҳар чоршанба кунлари Халқ таълими бошқармаси ташхис Маркази раҳбарига маълумот бериб бориш ВХТБ биринчи ўринбосари Х.Я. Якубовга, ВССБ бшлиғи

³ Қизилтепа туман ХТБ жорий архиви. 1995 – 1999 йиллар.

⁴ Фонд -297, Опись -1, Един.хр.№9 Лист 280. 2000 йил “Ишлаб чиқариш буйруқлари”.№ 142, № 139.2-том.

⁵ Фонд -297, Опись -1, Един.хр.№ 11Лист 360. 2001 йил “ВССБ буйруқлари”.№ 1.

С. Аvezовлар зиммасига юклатилсин.”⁶ – дея чиқарилган буйруқ ҳам вилоят ССБ билан биргаликда ижрога йўналтирилган. Бунда ота – оналар, олий маълумотли педагог психолог, дефектологлардан иборат доимий комиссия тузишга қарор қилинган. Офтольмолог, отолоренголог, стоматолог, эндокринолог кўрикларини ташкил этиш масаласи ҳам муҳокама этилди.

Мактабгача таълим муассасалари фаолиятини йўлга қўйиш, уларни замон талаблари асосида ривожлантириш борасида назорат қанчалик кучайтирилган бўлмасин, бу соҳаларда айрим нуқсонларни учратиш мумкин. “Навоий вилоят Нурота туманидаги болалар боғчаларини 2000 йилнинг август ойида ўтказилган текширувда “Пахтаой”, “Наргиз”, “Нилуфар” боғчаларида молиявий ва хўжалик ишларида 5 та ҳолатда 153 минг сўмлик камомад аниқланган. Бу камомадда айбдор деб топилган, РайОно ҳисобчиси, боғча мудирлари жавобгарликка тортилган”⁷. Камомаднинг асосий кўриниши, болалар учун тайёрланадиган менюнинг тахминий тарзда юргизилиши ва меъёрларга жавоб бермаслигидир.

“2005 йилда вилоятдаги 234 боғча – яслиларда 6870 та ёшли 3 ва 5 болалар тарбияланди. Уларга 2676 олий ва ўрта малакали мураббийлар устозлик қилди. 2006 – 2007 ва 2011 – 2012 ўқув йиллари статистик маълумотларини таққослаганда, боғчалар сони 222 тадан 131 тага, тарбияланувчилар сони 23052 дан 19564 тага, гуруҳлар сони эса, 1016 тадан 875 тага камайганини кўриш мумкин. Шунингдек педагог – ходимлар сони 2604 нафар бўлган бўлса, 2283 нафарни ташкил этган. Фактлар боғчалар сонининг кескин қисқаргани ва ишчи ўринлари камайгани сабабли аёлларнинг ўз уйида ўтириб қолиши, ўз болаларини ўзи тарбиялашидек ижтимоий муҳит пайдо бўлганини кўрсатади. 2005 – 2006 йилларда мактабгача таълим муассасаларида ҳар 100 ўринга 91 та бол тўғри келган, 2011 – 2012 йилларда ҳар 100 ўринга 88 та тарбияланувчи тўғри келган”⁸. Мазкур шароит хусусий ва уй болалар боғчаларининг пайдо бўлишига туртки бўлди. Буни биргина Навоий шаҳри мисолида кўрадиган бўлсак, талаблар ва қатор муаммоларга дуч келамиз. 2006 йили 37 та МТМ бўлиб, уларда 7482 нафар бола тарбияланган бўлса, 2012 йилда 7349 тага тушиб қолганини кўрамиз, гуруҳлар сони ҳам 302 тадан 314 та, атиги 12 тага кўпайган ҳолос. Муаммолар анчагина бўлиб, тарбияланувчилар сони 100 ўринга 112 та бола тўғри келган. 2008 йили бу кўрсаткич 87 тани ташкил этган. Айнан шу кўрсаткични аҳоли кўп яшайдиган Зарафшон шаҳри мисолида келтирадиган бўлсак, 2005 йилда Мактабгача таълим муассасалари сони 20 та, 2012 йилда эса бу кўрсаткич 15 тага тушади. Худди шунингдек, гуруҳлар сони 172 тадан 165 тага, ўринлар сони эса 4220 тадан 3485 тага камайганини кўриш мумкин. Тарбияланувчилар сони 4419 тадан 3219 тага камайган, муассаса педагог - тарбиячилари сони ҳам 521 тадан 448 тага тушиб қолганини кузатдик.⁹

⁶ Навоий вилоят ХТБ 2001 йил 8-февраль № 26 – сонли АА. Қўшма буйруғи.ХТБ Жорий архиви.

⁷ Фонд -48, Опись -1, Един.хр. № 9. Производственные приказы № 1-30. Халқ таълими бўлими.

⁸ Ўзбекистон Республикаси Навоий вилоят Статистика Бошқармаси. 2005 – 2019 йил яқунлари ҳисоботи.

⁹ Ўзбекистон Республикаси Навоий вилоят Статистика Бошқармаси. 2005 – 2012 йил ҳисоботи.

“Навоий шаҳар ҳокимлиги халқ таълими бўлимнинг 2008 йил 17 – декабр кенгаш йиғилиши № 9/2 – сонли қарори ижросини таъминлаш мақсадида МТМда №25/3 – сонли буйруғи ишлаб чиқилган ва МТМ психологи Н. Самиевага 2009 йилнинг декабрига қадар ушбу ҳайъат йиғилиши қарорини мактабгача таълим муассасаларининг педагогика кенгашларида муҳокама қилиш, 5 кун муддатда МТМ кадрларга оид қабул қилинган буйруқларнинг қонунийлигини, ходимларнинг шахсий йиғма жилдларини тўлиқлигини ўрганиб чиқиш ва камчиликларни бартараф этиш бўйича чора – тадбирлар режаси ишлаб чиқиш, таълим муассасаларида фаолият кўрсатаётган ҳар бир педагог – ходимнинг маълумоти, унга берилган вазифанинг малака тавсифларига мослиги ўрганиб чиқиш, коллежларни тугатиб фаолият олиб бораётган ходимлар билан тузилган меҳнат шартномаларини белгиланган тартибда бекор қилиш, ёки малака талаб қилмайдиган бошқа ишга ўтказиш чорасини кўриш, педагоглар қўнимсизлигини олдини олиш, малакали педагоглар учун имконият даражасида шароит яратиб бериш чораларини белгилаш, нострификациядан ўтмаган дипломли ходимларни ишга қабул қилмаслик, уларни меҳнат қонунчилиги бўйича малакаларини ошириб бориш, кадрларга оид берилган маълумотлар ва режаларни аниқ берилишини назоратга олиш, МТМ даги масъул бўлган ходимларни барча меъёрий ҳужжатлар билан таъминлаш, МТМда “Ёш педагоглар мактаби” фаолиятини ташкил этиш ва ҳар чоракда устоз – тарбиячиларнинг ҳисоботларини эшитиб боришни йўлга қўйиш, педагог ходимларнинг ўз вақтида малака ошириш курсларидан ўтишини назорат қилиб бориш вазифалари топширилди.”¹⁰ 2010 йилнинг биринчи чорагида Навоий шаҳрида 2 – 7 ёшли болалар сони кўплиги, қамров даражаси 32 – 33% эканлигини инобатга олиб, айримлари давлат тасарруфидан чиқарилган ва кимошди биржа савдолари асосида ўз эгаларини топган янги боғчалар ўрнида очилишига эришилди. Барча қулайликларни ҳисобга олиб, мазкур тарбия муассасаларидаги тўловлар давлат муассасаларидан биров юқорироқ эди. Маориф ва соғлиқни сақлаш бошқаруви ходимлари хусусий боғчаларни ҳам услубий таъминлаш ва болаларни соғлом муҳитда ўсишини назорат остида тутиб турди. Аммо юқорида тилга олинган муаммолар кам бўлсада ўз ечимини топди.

Шу ўринда яна бир ҳужжатни илова қилиш мумкин.

“2009 йилнинг 30 декабрига қадар шаҳар халқ таълими бўлимнинг кадрлар бўлими бошлиғи С. Жўраевага:

- МТМлар кесимида 2010 – 2015 йилларга мўлжалланган педагог ходимлар малакасини оширишнинг истиқбол режасини ишлаб чиқиш;
- Малака оширишни мунтазам бажармаётган ходимлар учун керакли шароитни яратиб бериш;

¹⁰ Навоий шаҳар ХТБ нинг 2009 йил жорий архиви. 11- папка, 97-бет.

- МТМларда нопедагог, номутахассис, нострификациядан ўтмаган ходимларни аниқлаш, уларни қайта тайёрлаш курсларига жалб этиш;
- 2010 йил иш режасини қайта кўриб чиқиш, таҳлил қилиш, зарур ҳолатларда ўзгартиришлар киритиш”¹¹ вазифалари юклатилган. Кўриниб турибдики, кетма - кет кўрилаётган бу масалаларда бир хил муаммолар ечими турибди.

Ўзбекистон Республикаси халқ депутатлари Навоий вилоятининг 2017 йил 27 июнь, № 27/121-сонли қарорида “Вилоятдаги мактабгача таълим муассасаларининг санитария – гигиена талабларига мослиги, умумий тиббий хизматнинг аҳволи, дори воситалари билан таъминланганлиги, тоза ичимлик суви билан таъминланганлик ҳолати” ўрганиб чиқилди. Ўзбекистон “Адолат” социал демократик партияси Навоий вилоят Кенгашидаги депутатлар гуруҳи томонидан юқорида кўрсатилган масалалар юзасидан жамоатчилик тартиби назорати ўрганиш ишлари олиб борилиб, ўрганиш давомида врачлик пунктлари мактабгача таълим муассасасидан анча узоқдалиги, тиббиёт ходимлари фақатгина тиббий кўрик вақтида ташриф буюриши, болалар ўртасида содир бўладиган кўнгилсиз ҳодисалар пайтида бирламчи тиббий ёрдам кўрсатувчи мутахассис етишмаслиги, бу муаммоларни бартараф этиш учун ҳеч қандай чора кўрилмаганлиги аниқланди.

Мавжуд давлат мактабгача таълим ташкилотларини моддий-техника базасини мустаҳкамлаш ва куз – қиш мавсумини барқарор ўтказиш ҳамда қамровни ошириш мақсадида, маҳаллий бюджетдан харажатлар сметасида назарда тутилган маблағлардан ташқари қўшимча яна жами 50,0 млрд сўмдан ортиқ маблағ ажратилиб, 100 га яқин мактабгача таълим ташкилотларига керакли бўлган мебель ва жиҳозлар, болалар ўйнаши учун атракционлар олиб берилиб, иссиқлик тизимлари ва қозонлари янгилашига эришилди, шунингдек, янги мактабгача таълим ташкилотлари қурилди, мавжудлари реконструкция қилинди ва мукамал таъмирдан чиқарилган.

Ўзбекистон Республикаси Халқ депутатлари Навоий вилоят Кенгашининг 2018 йил 26 май №XXXI–159–сонли қарорида ҳам “Навоий шаҳридаги мактабгача таълим муассасаларида болаларни мактабга тайёрлаш сифати, таълим – тарбия жараёнига жаҳон амалиётида кенг қўлланиладиган таълим дастурлари ва технологияларини жорий этиш ҳамда, давлат – хусусий шерикчилик асосида янги турдаги мактабгача таълим муассасаларини ташкил этилиши ҳолати” юзасидан ишлар ўрганиб чиқилган. Айни пайтда Навоий шаҳар Мактабгача таълим бўлими тасарруфида фаолият юргизаётган 33 та МТМ да жами қуввати 7780 ўринни ташкил этади. жами гуруҳлар сони 329 та, 3 – ёшли болалар сони эса 9966 та. Шундан 3 ёшлилар 1250 нафар, 4 ёшлилар 978 нафр, 5 ёшлилир 892 нафар, 6

¹¹ Ўша жойда.

ёшлилар 979 нафар, 7 ёшлилар 1070 нафарни ташкил этади. Ходимлар таркиби ўрганилганда 33 та МТМда жами 2018 та тарбиячи фаолият юргизиб, олий

маълумотлилар 324 нафар, ўрта махсус маълумотлилар эса 684 нафарни ташкил этади. Шунингдек, барча мактабгача таълим муассасаларида 927 нафар тарбиячи педагоглар фаолият юргизган. Уларни атиги 182 нафари, яъни 13 фоизигина олий маълумотли бўлишган.

“Адолат” СДП Навоий шаҳар кенгашининг ташаббуси ва таклифларни инобатга олиб, шаҳар мактабгача таълим бўлими бошлиғи Д. Назаровага 3 кун ичида мактабгача таълим муассасаларида болаларни мактабга тайёрлаш ишини сифатини янада ошириш топшириган. Янги МТМларни ташкил этиш, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2017 йил 19 июлдаги 528 – сонли ҳамда 2017 йил 18 – декабрдаги 991 – сонли Қарорига асосан нодавлат мактабгача таълим муассасалари тармоғини кенгайтириш бўйича амалга ошириш ишлари ижросини таъминлаш шаҳар ҳоким ўринбосари У. Муродуллаевлар зиммасига юклатилган.¹²

Шу ўринда Конимех тумун МТМ лари фаолияти ва ислохотлар, истиқбол режалар, яқунланмаган вазифалар ўрганиб чиқилган. “МТБ тасарруфида 7 та давлат МТМлари, 3 та филиал фаолият кўрсатаётган бўлиб, 3 – 7 ёшли болалар 2287 нафар, қамраб олинган 687, қамраб олинмаган 1600 нафарни ташкил этади. Қисқа муддатли гуруҳлар 4 та. 2018 йил туманда давлат хусусий – шерикчилик асосида асосида нодавлат МТМ тармоғини кенгайтириш бўйича 1 та мактабгача таълим муассасалари қурилиши бошлаб юборилган. Шунингдек, 9- сон “Булдиршин”, ва “Ғунча” МТМ лар тўлиқ реконструкция қилинган, ҳамда замонавий жиҳозлар билан жиҳозланган. Соҳада энг катта муаммо мутахассис кадрларни етишмаслиги. 2018 йил охиригача МТМлар 3 -7 ёшли болалар қамровини 40 % га етказиш режалаштирилган”¹³.

Таъкидлаш керак, қисқа даврда айниқса қишлоқ туманларида салкам йўқолаётган ушбу тизим буткул янгича кўламда иш бошлади. 2017 йилда Қизилтепа туманида мактабгача таълим ташкилотлари сони бор йўғи 10 тани ташкил этган эди. Ўша вақтда уларнинг қуввати 2070 ўринли бўлиб, 3-7 ёшли болалар сони 11 минг нафардан зиёдни ташкил этарди. Қамров бор йўғи 16,3 фоизни ташкил этарди. 2020 йилга келиб эса тизимда 35 та давлат боғчалари, 7 та давлат ва хусусий шерикликдаги ташкилотлар ҳамда 48 та оилавий боғчалар фаолияти йўлга қўйилди. Ёшларни ушбу муассасаларга қамраб олиш даражаси 55 фоизга етказилди. Мактабгача таълим муассасалари фаолиятида юз берган

¹² Ўзбекистон “Адолат” социал демократик партиясининг Навоий вилоят Кенгаши 2017 йил 27 июнь, № 27/121-сонли қарори.

¹³ Ўзбекистон “Адолат” социал демократик партиясининг Конимех туман Кенгаши 2018 йил 5 июн, № XXXVII / 211 – сонли қарори.

камчиликларни бартараф этиш масалалари вилоят ҳокимлиги, Ммактабгача таълим бошқармаси йиғилишларида муҳокама этилиб, таклифлар киритилди.

Фикримизга хулоса ясаб айтадиган бўлсак, Навоий вилояти ташкил этилишидан то бугунги янгиланаётган Ўзбекистонгача бўлган тарихий босқичда вилоят мактабгача таълим тизими қатор қабул қилинган фармон ва қарорлар ижроси имкон қадар таъминланиб, ислохотлар даври давом этмоқда. Ушбу жараёни тарихий таҳлил қилишда бевосита манбаларга мурожаат қилиш мақсадга мувофиқ деб биламиз. Вилоятда қамров масаласида талабнинг катталиги, айрим муаммоларни секин ечим топишини олди олинганини айтиш жоиз. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2017 йил 19 июлдаги "Мактабгача таълим муассасалари фаолиятини такомиллаштириш тўғрисида"ги 528 – сонли қарорига кўра, Навоий вилояти МТТ ларни ривожлантириш мақсадлари белгиланди.

Адабиётлар

1. Ф-1. Опись-1., Б-107. Навоий вилоят ижроия кўмитасининг “Об открытии дошкольного педагогической училище в Навоийской области” Протоколь №1. С.157./23/. № 76/2.
2. Фонд -297, Опись -1, Един.хр.№9 Лист 280. 2000 йил “Ишлаб чиқариш буйруқлари”.№ 142, № 139.2-том.
3. Фонд -297, Опись -1, Един.хр.№ 11Лист 360. 2001 йил “БССБ буйруқлари”.№ 1.
4. Навоий вилоят ХТБ 2001 йил 8-февраль № 26 – сонли АА. Қўшма буйруғи.ХТБ Жорий архиви.
5. Фонд - 48, Опись -1, Един.хр. № 9. Производственные приказы № 1-30. Халқ таълими бўлими.
6. Ўзбекистон Республикаси Навоий вилоят Статистика Бошқармаси. 2005 – 2019 йил яқунлари ҳисоботи.
7. Навоий шаҳар ХТБ нинг 2009 йил жорий архиви. 11- папка, 97-бет.
8. Ўзбекистон “Адолат” социал демократик партиясининг Навоий вилоят Кенгаши 2017 йил 27 июнь, № 27/121-сонли қарори.
9. Ўзбекистон “Адолат” социал демократик партиясининг Конимех туман Кенгаши 2018 йил 5 июн, № XXXVII / 211 – сонли қарори.

